

Tjenande chef : originala poem /

Olofsson, Jöns,

81 A Br.

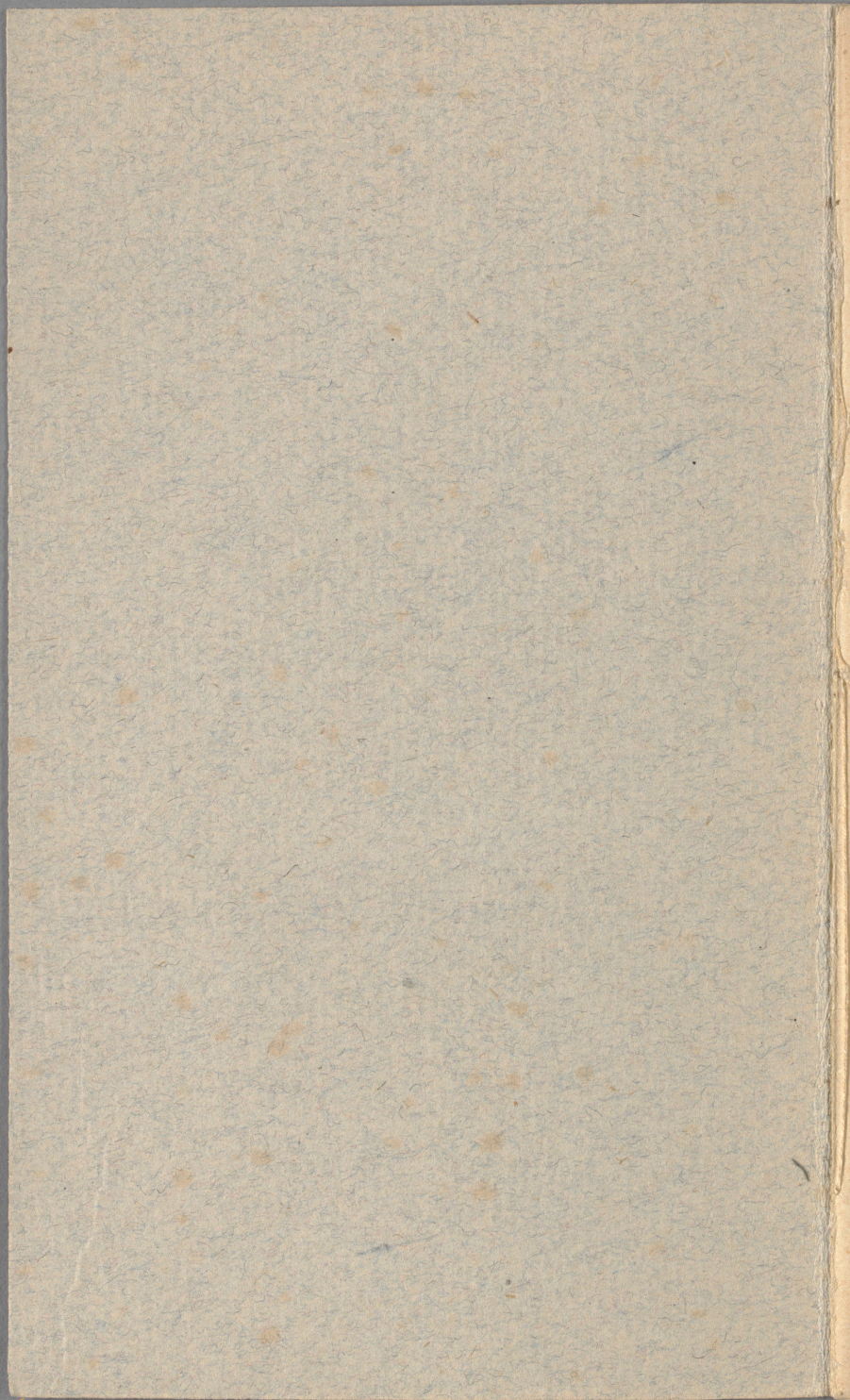

OLOFSSON, JÖNS . 1863-1887

Tjänande chef ...

Ritt. fo.
(Brv.)
o

Christiansstad
1887

TJENANDE CHEF.

ORIGINALA POEM

AF

OBED XEFE.

= Jöns Olofsson (1863-1887).

*Har du aldrig försökt att varpa
Ditt skepp utur hamn min vän;
Eller stryka den vilda harpa
Som ej gjorts, men består, af män?*

EFTERTRYCK FÖRBJUDES.

Pris 15 öre.

1887.

TENNANDE CHEE.

ORIGINAL FORM

ORD. XEPE.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

UNIVERSITY OF CHICAGO

1915-16

Flytande bort.

1. Bortdrifvande uti natten
Går tanken till Immelns strand,
Hvar ofta som barn jag vadat
Och lekt på den våta sand;
Och sedan när jag blef äldre,
På lekarnas fält jag stod
Och såg der de fria böljor
Med feber uti mitt blod:
Flytande bort.
2. Jag sporde dem hvart de gingo,
Jag undrade hvad de qvad;
De pressade muntert framåt,
Ej aktande hvad jag bad;
Den hviskande vind belög mig
Men dolde sig för min blick;
Jag vände mig för att lyssna
Och fann till min harm den gick:
Flytande bort.
3. Jag valde mitt motto — hemåt.
Jag gick och försökte le;
Farväl, sade jag, ty undren
Bak kullen jag går att se.
Min moder — demoner tystnad,
På pannan det brann en tår
Min förstfödda har jag ammat,
Att se hur till sist han går:
Flytande bort.
4. Jag gick, jag har hissat många
Olika nationers flag;
Guds under jag sett på djupet
Och blandat i månget lag,
Hvar åldrige Neptun spelat
Och sönerna dansen trädt,
Tills gångarnas man var snöhvít
Och hela den vida slätt:
Flytande bort.

5. Så svunno min barndoms dagar,
Bekymmerslöst i mitt hem;
Så bortrunno ungdomsåren,
Jag kunde ej hindra dem.
Nu står jag vid skiljovägen,
Bakom mig är blott en dröm;
Blott minnet hur fröjd och smärta,
Gått blandad i lifvets ström,
Flytande bort.
6. Och för mig, man sagt, är världen,
Att den är så vid och stor;
Att den som mig sändt på färden,
Just bortom dess dimmor bor;
Att jag skall en gång få vingar
Och fri från mig sjelf, mitt ler,
Skall realisera ideer
Hvars skuggor jag här nu ser,
Flytande bort.
7. Tillbaks mina tankar komma
Från scener bland nordens snö,
Halftfálnade blommor bär de
Och rundt mina fötter strö;
Men stannen i snabba andar,
Hvi jagen i undan så?
Hvar funnen i dessa rosor;
Hvad — såg jag dem icke gå,
Flytande bort?

Drifvande tankar.

1. Har på människohjertat du zitttrat;
Har du lärt att dess noter förstå?
Har du sett huru ögonen glittrat,
Fast af ljuden du fängade få?

2. Fann du strängar som brustit och vittrat
Som ej svara de händer dem slå;
Eller minnen som hjertat förbittrat,
Fastän ingen dem vidröra må?
3. Hvarför tror du fick menskan sin tunga:
För att sprida sin själ i guds dag;
Eller tysta de ecko som sjunga
Kring passionernas stormbitna flag?
4. Den som lärde naturen att väfva
Som ett epigram felfri sin skrud:
Äro hans dessa krafter som qväfva
Den och rövva musiken af ljud?
5. Har du sett, har du seende önskat
Att han sådde varaktighets frö;
Tog de form ha de lefvat och grönskat,
Deras ändamål endast att dö?
6. Du ser lifvet och döden jemt blandas,
Du ser galla i njutningens skål;
Men blott en, den af hvilken de handlas,
Deras ursprung kan veta och mål.
7. Kanske minnes du huru du drifvit
Bort i natten, uttröttad af bråk,
När osynliga händer beskrifvit
Firmamentet med himmelens språk.
8. Fast den dödlige aldrig det lärde,
Eller såg hvem figurerna skref;
Dock de innersta tankar han närde
Uppå tomrummet speglade blef.
9. Kanske anade du deras värde
Och symbolernas mening, som dref
Dig så nära att ormen, som tärde,
Föll till sömn i den remna han ref.

Med natten.

(Thousand Islands, Ontario, Juli. 1885.)

1. Han dolt sin fackla, mån han ännu vaktar,
Oss från paulunets silfver, purpur, guld.
Poetens ögon flamma — han betraktar
Lifselementets flod; om himlen huld
De öfverspända strängarna blott saktar,
Han snart pånytt med melödi uppvaktar
Sitt ideal och räntar jordens skuld.
2. Låt honom vara, nu jag går att teckna
I jordens tungomål hvad du mig ter;
Fast min uttolkning torde föga likna
Originalen jag blott dunkelt ser:
Dock vakar jag tills dina lampor blekna,
Tills ufvens ögon möta ljuset, vekna,
Tills nyfödd dag åt dina tårar ler.
3. Arbetarena glädjas när din slöja,
Sig breder öfver himlens vida tält;
De gå att samla krafter för att plöja
I morgon fårorna af mödans fält.
Ansikten ljusna — tacksamhet de röja,
Ty deras små dem nu till möte stoja;
Snart nattens tärnor vakt kring hyddan — ställt.
4. De hålla vakt, när sömnens englar sänka
Sig tyst på vingarna af flyktig tid;
Ungdomligt hopp och hvita hår de stänka,
Med samma element — symbol af frid.
De sofva, öfver dem meteorer blänka,
Som om de önskade att sammanlänka
Med himlen själar tröttade af strid.
5. Der gå förposterna af himlens härar
Och blicka spörjande mot jorden ner:
De kanske undra hvad som hjertat tärer,
Den dystre vandrarens — hvi ej han ler;
De hviska: »mod, fast sorgens engel bärer

Som drägt en skugga, ljus han är och lærer:
 »Fast mörk din väg, ett evigt öga ser».

6. Välkommen natt! Jag älskar dina sånger,
 Det sakta bruset utaf elfvors sång;
 Dens djupa allvar rört mig många gånger,
 Den liknar ljudet utaf böljors gång:
 Den manar, »tänk», när eldigt blod det ångar;
 Med magisk kraft den tonen sinnet fångar,
 Som ville le åt våld och spotta tvång.
7. De sjunga nu, jag hör musiken flöda,
 O! mycket är för mig en hemlighet;
 Men fantasien rikt dess toner föda,
 Fastän dess innehåll jag halft blott vet.
 Och många minnen som jag tänkte döda,
 Ånyo röra sig och börja glöda;
 De svara: »gör och göm, men ej förgät.»
8. Tyst hjerta, tyst, jag önskar att förgäta;
 Hvi då upprepa jemt ditt ihågkom?
 Visheten sjelf hör tala, den bör veta:
 »Allt är fäfänglighet», är dennas dom.
 Det föga gör hvad känslorna må heta,
 Ty här för lyckan vi dock fäfängt leta,
 Om än den gäekat oss och ropat: »Kom».
9. Jemt närmare mig sångens böljor rinna,
 Dock är den icke mer ötydlig, svag;
 Men ord likt dessa väg till själen finna:
 »Tror du du ändra kan naturens lag».
 Godt, lek med känslorna, men ur ditt sinne
 Du fäfängt söker plåna bort ett minne;
 Det följer dig den långa lifvets dag.
10. När dödens vind gör dina kinder bleka,
 Skall minnet värma eller isa dig;
 Det allvar är, blott dårar dermed leka
 Och tro det lyder när de ropa »tig».
 När vännerna att längre följa, tveka,
 Och som farväl den kalla pannan smeka,
 Då hörs dess röst: »Ej spårlös är din stig».

11. Tack för din lärdom, den skall med mig draga;
 Bland minnets runor plats den hafva skall:
 Men tiden flyr jag måste afsked taga,
 Jag följer liksom du naturens kall.
 I öster rymderna sig redan daga
 Och undan skuggorna mot vester jaga,
 Som ville de ej se sitt väldes fall.

Vid Niagarafallet.

Men hvarfrån du kommer och hvad du var
 Är mist i det »nu» som en blinkning bar;
 Hör upp ifrån djupet ett dämpadt svar:
 »Jag passerar, men lemnar mitt ecko kvar;
 Alltjemt andra massor det språnget tar,
 Minuterna jennare icke far,
 Och strömmen i morgon blir just så snar,
 Som den var i de länge förgätna dar.
 Den flyende tid ingen hvila har,
 Jemt ilar den undan; du spørjer: »hvar?»
 Jag vet ej; en punkt likväl tyckes klar,
 Den att hvirfpölen suger hvad fallet spar;
 Allt möter, när en gång det löpt den bar,
 Blott osedda makter som nedåt drar;
 Dock är det ej troligt att detta par
 Kan behålla för alltid det de upptar».
 — Adjö! katarackt af naturens Ztar;
 Präss på tills du finner ett bräddlöst kar;
 Och här skola män från vår verlds bazar,
 Uppå ängorna läsa det ord: »bevar».

Och detta också skall passera.

1. Presenterar ej liljan åt solen sin skål;
 Driicka båda ej morgonens dagg:
 Dock när vindarna vildt öfver ängarna ref,

Den ju hufvudet böjde tills stormen bortdref.
 Böj som den dig men glöm ej att högt är ditt mål,
 Att de rosor är få som ej dölja en tagg;
 Och att så utaf skaparen ordnat det blef,
 Vill naturen dig lära, hvar sjelf han det skref.
 Så i solskenet verka, när glaset är ut
 Skola solsken och stormar tillsamman få slut.

2. Är du munter och liffull, är hjertat ditt lätt
 Och så fritt som den rinnande ström;
 Återspeglar din själ det som lifvar din blick,
 Tror du allt hvad är skapadt att njuta du fick;
 Kanske menar att vårdslöst blef stjernorna sätt,
 Så att ordna dem bättre har blifvit din dröm:
 Ah, men hvad om du uppgaf försöket och gick
 Dit hvar Cupid nu lyssnar till hjertats tick—tick.
 Du kan gå eller stanna men vet ditt beslut
 Kan ej hindra att detta och det tager slut.
3. Skulle himlen ha ifört sin svartaste skrud,
 Och du finner vid öfverblick att
 Fastän stormen den ryter rundtom, den är svag,
 Mot det uppror som håller i själen sitt lag.
 När inbillningen fäst dig som sorgernas brud,
 Och du menar att solen för alltid har satt,
 Ej förtvifla min vän, som en regel det tag:
 Att den natten är lång som ej följes af dag;
 Derför hoppets, lizir uti bågaren gjut,
 Om det dröjer, hvad då, blott det ändrar till slut.
4. »Kom med mig, du är min», sade nattvakten död,
 Och han kysste den blomstrande mö;
 Åt den lifsglade yngling han räckte sin hand,
 Åt den lille i vaggan på lifsbanans rand;
 Fastän ung såväl honom att komma han böd,
 Som den gamle hvars krona var hundraårs snö;
 Ty tillsamman de stod' på oblivjons strand,
 Och i sällskap de gingo till tystnadens land;
 Hvar' utvecklas i magt skall odödlighets frö,
 I triumf ty tillsist äfven döden skall dö.

1. Hur mycket än du ser, det finnes likväl mer;
Att mycket osedt är det sedda lär.
Sjömannen på sitt kart ju lemna landet bart,
Och endast märker stränder, bankar, skär.
2. Och vi bör liksom han utforska allt vi kan,
Men lemna återstoden obenämnd;
Ty inskränkt blir vår dom, och rymden af det rum
Hvar gudar kasta boll är obestämd.
3. Så tro ej att du tömt vishetens ström och dömt
En dom som intet veto rygga kan:
I djupet hafsfruns hall är byggd af hvit korall,
Materiel gaf den tid den genomrann.
4. Grå klippor som ha stått årtusenden ha gått,
De störtat uti hafvets öppna famn;
Men i den råa vask, en liten slimmig mask
Sjelf byggt sitt monument — förtjent ett namn.
5. Hvad, om vi lemna den Att gro i bränningen
Och på en utflykt gå till frostets zon,
Att se zephyrer strö de hvita fjädrar — snö —
Hvem gjorde hvar' en felfri hexagon?
6. Naturens ton är hög, när den från liljan smög,
Såväl som från den evigt gröna gran.
Se rundt! du finna skall i stället af en vall:
En outforskad, ändlös, ocean.

Små ting.

(Multum in Parvo.)

Formen i nedanstående stycke är tagen från Franzen's bekanta: "Kort är hammarens skaft". Orden, rim och ideer äro emellertid originala och som jag daterar det från mina skolar, ger jag det en plats här.

1. Obetydligt är giftet i huggormens tand,
Men det dödar; ej stor är en tår
Dock är sagdt, om den lagd

Blef vid ömhetens dörr,
Att ett otroligt omfång den får.

2. Ganska litet är jägarens hyäsande lod,
Dock den snabba gazellen det hann;
Och se här, såret är
Icke stort, men du vet,
Fans det ej der den hurtigt försvann.
3. På det brusande haf går det bräckliga skepp,
Det är litet men plöjer dock sjö.
Om i qvaf uppå haf
Gå sjömännen, hvad då:
Blott dödgräfvar'n är sorgsen de dö.
4. De är få, de är spridda, dock föra de bud
Öfver verldshafvets böljande barm;
Mången gång dagen lång
De är ledda en dans
Något yster men ana ej harm.
5. Hvad är stormen? — en vindfläkt på vandringståg stadd,
Men dock framför den böljorna fly,
Och den våg som nyss låg
Likt ett lekande barn,
Nu är vild nog den djerfve att bry.
6. Derför akta ej ringa det lilla, men vet:
Att vid ord sprunga verldarne fram.
Rundtomkring dig är ting
Som kan störa din frid,
Om du bort ifrån urklippan sam.

Till A. P.

1. Smärta och tårar, smärta och tårar,
Önskar man bort, är det så jag hör;
Bort från en verld hvar och rosen oss sårar,
Hvar och den hvitaste lilja dör.

Smärta och tårar, smärta och tårar,
Skola de ända och själen bli slö?

2. Smärta och tårar, smärta och tårar,
Kan det då verkligen vara att,
Lockad' af inbillad frid, vi som därar.
Söka bortkasta vår bästa skatt?
Smärta och tårar, smärta och tårar,
Vattna de ej oförgänglighets frö?
3. Smärta och tårar, smärta och tårar,
Skall icke verlden oss mera bry:
Svällande strömmar ej qvarlemnna färör;
Aldrig ett bud till det flydda fly?
Smärta och tårar, smärta och tårar,
Flyn i det landet hvar blommorna dö?
4. Smärta och tårar, smärta och tårar,
Skulle vi önska att mista dem;
Sömniga själf ibland sofvande kärar,
Glömma vi ville vår faders hem.
Smärta och tårar, smärta och tårar,
Voro ej bättre den stormiga sjö?
5. Smärta och tårar, smärta och tårar,
Från dem är Emil — Emelia fri;
Och om än sorgen nu känslorna borrar,
Borde för er ej en tröst det bli?
Smärta och tårar, smärta och tårar,
Skola blott herrska tills drifvorna tö.
6. Smärta och tårar, smärta och tårar,
Molnet med bågen bland stormens brus;
Troget som skuggan vår bana i spårar,
Blifven som den då bevis af ljus.
Smärta och tårar, smärta och tårar,
Vatten som omringa dagnings ö.

1. **D**u klagar ditt lif är en börda,
Att lyckan ej tager din part;
Att sjelf du din lycka kan mörda
Har ännu ej blifvit dig klart.
2. Vi kanske har olika tankar
Om ödet och lyckan, men gör
Till kablar dem ej i ditt ankar,
De fela, dig strömmen bortför.
3. »Hvem mägtar väl ödet förhindra»?
Är flyende brottslingens ord.
»Vi kunna ej utslaget ändra»;
Låg ursäkt så ofta dock gjord.
4. Men vet att de rena och djerfva,
Erkänna ej tillfällens dom,
Men dessa som tjenare värfva
Och säga till ödet: »gå» — »kom».
5. På jorden oss samvetet leder,
Från himmelen vaktar oss Gud;
Han ödena håller och breder
Dem rundtom oss: »välj!» är hans bud.
6. Ej lär dig att anse med andra,
Liknöjdhet som lyckans reträtt;
Ej mena att mållöst framvandra
Vill göra att anden blir mätt.
7. Det motto som nornorna väfva
I silfver på spegelklar sjö;
Är: »förrän du lär dig lefva
Du är icke redo att dö».
8. Så säg ej att dystert är lifvet,
Ej klandra den eviges sätt;
Stor sak! blott, när han som det gifvit,
Det tager, du nyttjat det rätt.
9. Var verksam och tankarna öfva,
För dig blef allt skapadt du ser;

Sann lycka väl ingen kan rövva,
Men mången den sjelfmant bortger.

10. Det hela är mera än roten,
Fram! frukta ej människors dom;
Ty massorna trängas kring foten,
Vid toppen det alltid är rum.

1. **H**vem var det, bak trädens ranka stammar;
Der vid sidan af den lugna sjö?
Lätt som vinden sväfvade hon undan;
Föll från himlen hon likt hvitan snö.
2. Häret föll i ädla ringlar neder,
Glänsande, så svart som bergets kol;
Ögonpar — de liknade sirenens,
Tindrande som stjernor under pol.
3. Kinder, blomstrande som aftonrodnad;
Blekhet trifs blott i den trånga bur:
Hållning, ädel som en kungadotters,
Hvem var det som tog en aftontur?
4. Hvem var det; ve natten lagt sin slöja!
Dock stjernor glimma än i sommarqväll;
O! låt mig se ditt öga milda, skygga,
Och jag skall räkna mig för mer än säll.
5. Säg vill du ej, ack, öfverjordisk skepnad,
Ditt ansigte mitt bländta öga te;
En enda blick, den eldiga, den ljufva;
En venus-stjerna uti natt mig ge.

1. **R**undtom mig stormen röt och strömmen, svullen, bröt,
Ohejdadt framåt, mig den med sig ref.
Jag kom från dalen opp, att söka himlens hopp,
Men ej en ljusglimt viste hvar jag dref.
2. Nedåt mig strömmen bar, och sist jag kastad var
På sanden, skakad, sargad, nästan död;
Der till den vilda elf, och till mitt dystra sjelf,
Med bitterhet jag klagade min nöd.
3. Förtviflan närmat sig och hviskade till mig:
»Mån hoppets stjerna vandrade och svann;
Här herrskar endast natt, fastän man sade att,
När andra stjernor slocknat, hoppet brann.»
4. Jag tviflen ammade, och anden stammade,
När sin protest den reste, menande:
Att mörkret ock var ljus, till den som dödens hus
Med lifvets högqvarter förenade.
5. En ljuf melodisk röst, som bjöd till hjertat tröst,
Tilltalte mig; en engel för mig stod:
Du söker bergets topp, men hinner aldrig opp,
Om du från mig ej hemtar kraft och mod.
6. Jag hoppets engel är Och mången vittne bär,
Att uppåt han af mig blef lockad, nödd;
Jemt framåt går min gång; Än högre är min sång:
Hvar morgonstjernan bars der blef jag född.
7. Du ofta mig misstog och trodde att jag drog,
Hvar tviflens, vantrons ånger resa opp;
Ej bättre namn man fann, ej bättre finna kan,
För dessa irrbloss än: »förloradt hopp.»
8. Men vill du finna mig, du måste vända dig,
Mot öster, hvar sist morgonen skall gry;
Hvar under tiden jag, skall minna om den dag,
För hvilken alla skuggor måste fly.

9. Der skall jag skina klart, blott vaken var, och snart
Skall hinnan falla, bättre bli din syn;
Men stanna ej och tänk, du nått den sista länk,
Ty den är fästad på Beulah's bryn.
10. Framåt bland kändas hån! Framåt bland stridens dån!
Respekt' dig sjelf, och mins att du blef fri
Ju högre upp du går, ju mera se du får,
Ju tunnare skall äfven molnen bli.
11. Jag sporde engeln: »mä, jag icke med dig gå,
Hvad om jag villas eller sjunker matt».
Hans svar var simpelt: »nej, ty vingar har du ej,
Att visa facklan blott mig skapar'n satt».
12. Dock låt det ej dig bry, Att lång är vägen; ty
Just som din dag så skall din styrka bli;
Men hann du önskans höjd och blef som dödlig nöjd,
I slapphet sjönke du och slafveri.
13. Du sprang från gudaätt, och anden blir ej mätt,
Förrän den vaknar efter hans beläte;
Då skall du se att bäst är målet som han fäst,
Och att han kraft dig gaf att räcka det!

O dårskap, du jord, din lycka!

Jag sökte, men ej jag fann.

Väl kunde jag stundom tycka:

Hvad! — lyckan var drömd, den svamm.

Gå falska då trygg, ej jaga,

Jag mer dig härefter skall;

För mig kan ditt val du taga,

Du eljest tör bli mitt fall.

Hjelp smickrarens lampor bränna,

Med glans i fåfångans hall;

Om jordenes barn ej känna

Sig sjelf, de dig hylla skall.

Gustaf Adolfs död.

1. Trumpeten ljöd! härolden lyft sin hand,
Sig reste mången förr till jorden böjd,
Och Tyskland sökte skaka Romas band;
Mot frihets högland var ju handen höjd,
Som bjöd dem gå.
2. Att tänka fritt och tjena fritt sin gud,
Blott hyllnad ge till den från hvem de sprang;
Erkänna samvetets och skapar'ns bud,
Men resa sig mot menskors vanors tvång,
De menade.
3. Men presterskapets kista detta fär,
Åtlydas vill ståthållaren i Rom;
Snart kom hans hämnd i form af Tillys här,
Erkänna skulle folket att hans dom
Ofelbar var.
4. Då Danmarks Christian tog de armas part,
Och tänkte hjälpa dem i deras nöd;
Men stark var kejsaren, och ganska snart
Till återtåg de danskas trummor ljöd,
Och hem de drog.
5. Så detta hopp blef ock ifrån dem ryckt;
Men österhavets våg ett nödrop bar,
Det fann ett eko der som frihet byggt:
»Godt mod! vi komma»; ekots börda var,
Från Sveriges fjell.
6. Hur Gustaf Adolf steg på Pommerns kust,
Snart vän och fiende att höra fick;
Hans män var få, ah blott en handfull just,
Men frihets flagga de att vaja gick;
De voro fri.
7. »Här är för varmt», sad' Ferdinand och log,
»Snart snön vill smälta», men han glömt den flod,

Som rasande bortöfver dalen drog,
Och kanske blandad skulle bli med blod
När snön blott smält.

8. Snart kejsaren dock ändrade sin ton,
Snö-vattnet fann han mer än vanligt rödt;
Hvad under — snön kom från en annan zon,
Hvar fäderna för frihet ofta blödt
Sitt bästa blod.
9. Och Tilly sjelf, den fruktade som skröt:
Att aldrig förr han tappade ett slag;
Fastän han hotade, och bad, och röt,
Dock fann till slut en annan sitt behag
Krigsguden gett.
10. Sist svenskarna på Lützens kända fält,
Uppställda stod och fienderna när,
I dimma klädda som om nattens tält,
Från rymden hvar med ord det fästadt är,
Nedfallet var.
11. Förr kunde jag ha trott att skogens trän
Sig skulle böja, dock der ligga de;
»Ett ord min vän: de böja icke knän
För dödliga men för sin skapare
Och existens».
12. Nu hördes ropet: »Fram! med oss är gud»,
Och hvad som följde jag ej skildra kan;
Men, ibland stålets klang och skottens ljud,
På dödens mönsterrull visst mången fann
Sitt namn och pass.
13. Den hvite gångaren med sadeln tom,
Han budet bar att konungen var död;
Och leden stannade, hvar man var stum,
Men blott ett ögonblick ty blodet sjöd:
Så smälte snön.
14. Som barn de starka män hvarandra slöt
I famnen hviskande: »vår kung är död,

Nu följa vi», som stormen fram de bröt,
 Och högre, vildare der lösen ljud —
 »Vår kung är död!»

15. Men österrikarne, som märkt en paus,
 Framstormade och tänkte segren lätt;
 »Hur kunna män förutan höfding slåss,
 När sorgens mantel deras sinnen klädt?»
 Så tänkte de.
16. Och visste ej det var ett lejons »stand»,
 Förrän det språng på ungens mördare,
 Att segra eller dö uppå den sand
 Som druckit blodet af den älskade;
 Afgudade.
17. Ännu en stund bland eld och kulors sus,
 En blodig dans kring den de hedrade;
 Så brast ett hurra uppå stridens brus:
 »Vår kung är död men dödde segrande;
 Han sofver nu».
18. Så sof i frid; sof, Sveriges stolthet — sof!
 Ohulpna gå, de trängda, ej du lät;
 För friheten du dog och ryktets lof
 Du föga aktade, nu hopas det
 På dig dessmer.

Nils Brahe.

(Sequel till Gustaf Adöls död.)

1. »Är striden slut; förstörarns verk fullgjordt?»
 Så sporde dagen, och den lyftade,
 Med vämjja slöjan ifrån dödens port
 Och, medan dimman frigjord flyktade,
 Den dölde sig.

2. Nu tystnat har kroatens vilda skri,
Han öfver fältet gått i snabb reträtt;
Och före gick det svarta rytteri,
Om hvem det sades att det aldrig trädt
Ett återtåg.
3. Blod, mera blod! skall flera offer ges
Åt lyckas, enighets förstörare;
Nyss från sitt blodsdrop, män i galgen ses;
De hänga ty de följt sin förare,
I hans reträtt.
4. Men hör du larmet; se den svenska vakt,
Kring elden ifriga som i disput:
Nils Brahe har försvunnit, så man sagt;
Hvad om han sprungit — ah ett vackert slut
På djerfva ord.
5. Ideen snart sig öfver lägret spridt,
Och en och annan ibland kaxarne,
Med skulderdrag ha som sin mening gett:
»Han troligt gått att apa saxarne»;
Och svängt på klack.
6. Men svar de fick; en utpost som just kom
Från fältet, reste sig och talade:
»I önsken Brahes män, det synes som
Om de som dessa nu ej sparade
Aflösa glömt».
7. »Aflösa! hvem»? en hetsig löjtnant skrek,
Blott vakterna står nu uti gevär;
Dock kanske du blef katolik på lek,
Men vanligtvis från påfven man begär
Aflösningen.»
8. Soldaten stod med munnen sammanprässt,
Med ögon flammande, med panna blek:
»Om du har slutat gyckla, stig till häst
Och tag dem med som trodde Brahe svek
Sitt land och er».

9. »Men om han fallit hvar är då hans män,
Ty ingen ännu kommit med report»?
»Att hålla stånd till dess undsättningen
Hann upp, var ordren, så de hafva gjort;
De vänta oss.
10. Håll! här är lyktan, stig från hästen ned,
Ty platsen som de hålla ha vi räckt;
Här stred, här föllo de, här nu i led,
Som i en kyrkgård man vid man är sträckt,
Hvar på sin plats.
11. Och i som icke tvekat tadla dem,
Hvars språk för rädsla icke egde namn;
Aflösa Gud er må, men icke män,
Förrän i rifvit utur dödens famn,
Det som i mist.»

Mammas gåfva.

Hvi är du så tankfull, moder,
Hvarför skälfter stämman så;
Säg mig, är det dolda tårar
Som ha lemnat dessa fåror,
Att som tysta vittnen stå?

Gå min son, men glöm mig icke;
Glöm ej hvad jag lärde dig.
Hvi jag gråter, — ah du känner
Ej hvad detta hjerta bränner,
Ty då sporde du ej mig.

Gråt då, moder, dina tårar
Skall ej falla fåfängt ner;
De skall vattna själens plantor,
Och tillbaka, som briljanter
Kasta ljuset, himlen ger.

Är ha flytt, och nu der rulla
 Salta vågor mellan oss,
 Men hur jag mitt drama väfver
 Mammass sista gåfva lefver,
 Moderstårar ej förgås.

Obed Xefe.

»Se här din tjenare; jag Obed gick
 Från dig, o fader, från ditt ljusa hem;
 Att göra viljan din och tjena dem
 Som brutit dina bud och flyttt dens blick
 I hvem de rörde sig» — så sade den
 Om hvem är sagdt att han till sist skall få
 Som rof de starka; — för hans thron skall stå,
 Oräkneliga skaror, stammar, män,
 Att honom ära: — tjenaren sin chef —.

Han gaf exemplet och han lärde oss,
 Att den som önskar blifva verkligt stor
 Skall tjena alla; likväl mången tror,
 Det fins en bättre väg, men den förgås;
 De likna trän som utan skärning rest
 Sig högre än de andra — stormen kom:
 När den passerat deras plats var tom.
 Men uti sanden ser jag plantadt glest,
 Blott här och der ett skott till jorden prässt;
 Dess spåda blad ju alla höjda är
 Med tyngder: männe träden kedjor bär?
 Araben svarar: »detta sätt är bäst,
 Ty i det lilla träd en engel byggt,
 Från paradiset förde han ett frö,
 Det plantade men vingarna af snö
 I stoftet sölades; — han innelyckt
 Sig därför har, tills trädet skall bli stort;
 Ty utan det fans ingen växt, ej en,
 Hvarmed han torka kunde vingen ren.

Vi sökt kvarhålla engeln men det gjort
 Blott växten snabbare»; så lär och mins:
 Blott den kan vara utaf gudaätt,
 Som vågar tänka, — vågar handla: — rätt.
 Blott i den egenskapen storhet fins,
 Om egaren är tjenare, — om chef. —

Columbus som blott mötts af hån och nej,
 Ideen formad dock ej öfvergif;
 Men nöjdes ej förrän han gick på haf
 Han kände ej, till land han visste ej,
 Hvar fans; —

Det dröjde färden var så lång,
 Hans män begynte visa trotsighet;
 Det syntes dem de flöt på evighets
 Ostörda element: Sirenen's sång
 De redan hörde i inbillningen.
 Men den som lockat dem från Spaniens jord,
 De ville mörda, kasta öfverbord;
 Dock aldrig utförd blef den hotelsen.
 Hvad hindrade? ej makt från Ferdinand;
 Ty män hvars lif satts på ett tärningskast,
 Vill le åt titlar, allt, när hoppet brast,
 Ej smicker bygger på förtviflans rand.
 Nej, i sig sjelf han större var än de,
 I deras våld men icke deras träl,
 Sist triumferade hans hjertesjäl,
 Ty de som hånat, hotat, snart vi se
 Ödmjukade de hylla honom: — Xefe.

Pappas fackla.

1. »Hvarför sitter du ensam i natten min bror;
 Kom berätta för mig hvart din tanke nyss för:
 Kanske undrade du hvem hvarendaste qväll,
 Tänder ljusen som brinna i gudarnes tjäll?»

2. »Ah! hvad aktar jag ljusen i gudarnas tjäll,
Eller elfvornas dans i den mossiga däll;
Men dig skynda till fönstret och sluta att le,
Fort! ty pappa sin fackla har tändt; — kom och se» —
3. »Prat! hvad fattas dig broder, är hjernan din sjuk;
Hvarför stirrar du så på den stjernstänkta duk?
Har din tanke satt segel på inbillnings haf,
Glömt att pappa var trött och nu hvilat i graf?»
4. »»Men i går sade mamma att pappa gick bort
För att vänta oss andra vid himmelens port;
Vi skall mötas, hon sade, igen innan kort,
Kanske tände han facklan att mana oss fort».
5. »Liten broder! din moders förklaring var sann,
Men den facklan du nämnde jag se doek ej kan;
Endast aftonens stjerna har rest i sin glans,
Dess rival voro värdig att se om den fans».
6. »Hvad af aftonens stjerna när klockan är tre,
Ett par timmar och vi skola solen få se;
Redan nu tränger dagen på skuggan af grus,
Reser högre och högre: — en brygga af ljus».
7. »Ah! jag gjorde ett misstag men stanna och hör,
Att förklara den saken jag tror att jag bör:
Det är Venus med budskap att dagen är när».
»Hur du talar! min faders den facklan visst är».
8. »Den de tallösa stjernorna frammanat har,
Det är han som har facklan; — om han är din far».
»Nej! den fadren jag menar som lemnat oss kvar,
Mamma sade vid porten han väntande var».
9. »Godt! du tror det är pappa och så tänker jag,
Endast min är så mäktig som din den är svag;
Gif mig handen, ty eniga ändtligt vi är:
Det är pappas den facklan som vinkar oss der».

1. **L**ef! men i hvirflande nöjenas timma,
Låt då din ande sig vinga till mig;
Skulle då solen din sjunka i dimma,
Hjertat skall hviska: Han älskade dig.
2. Fastän på fästet Guds vakteldar tindra,
Föga de värma oss, — stanna ej här;
Dock om det rasar en eld i ditt inre,
Tjenar dig kölden; blif qvar der du är.
3. Blif! lyck mitt öga när kallnat har glöden,
Kärlekens segel gif läpparne blå;
Lärt har jag älska; säg tror du då döden,
Eger en pil som mitt hjerta kan nå.
4. Ej blott till grafven, nej, bortom jag sväfvar,
Kärlekens graf ej vid stoftets jag såg;
Mycket jag gifvit och mycket jag kräfver,
Allt hvad jag var uti vigten ju låg.

Hör du ej min hviskning, broder?
Bur'n af vindar öfver sjö;
Uti natten från mitt roder,
Bortanom Elds-landets snö.

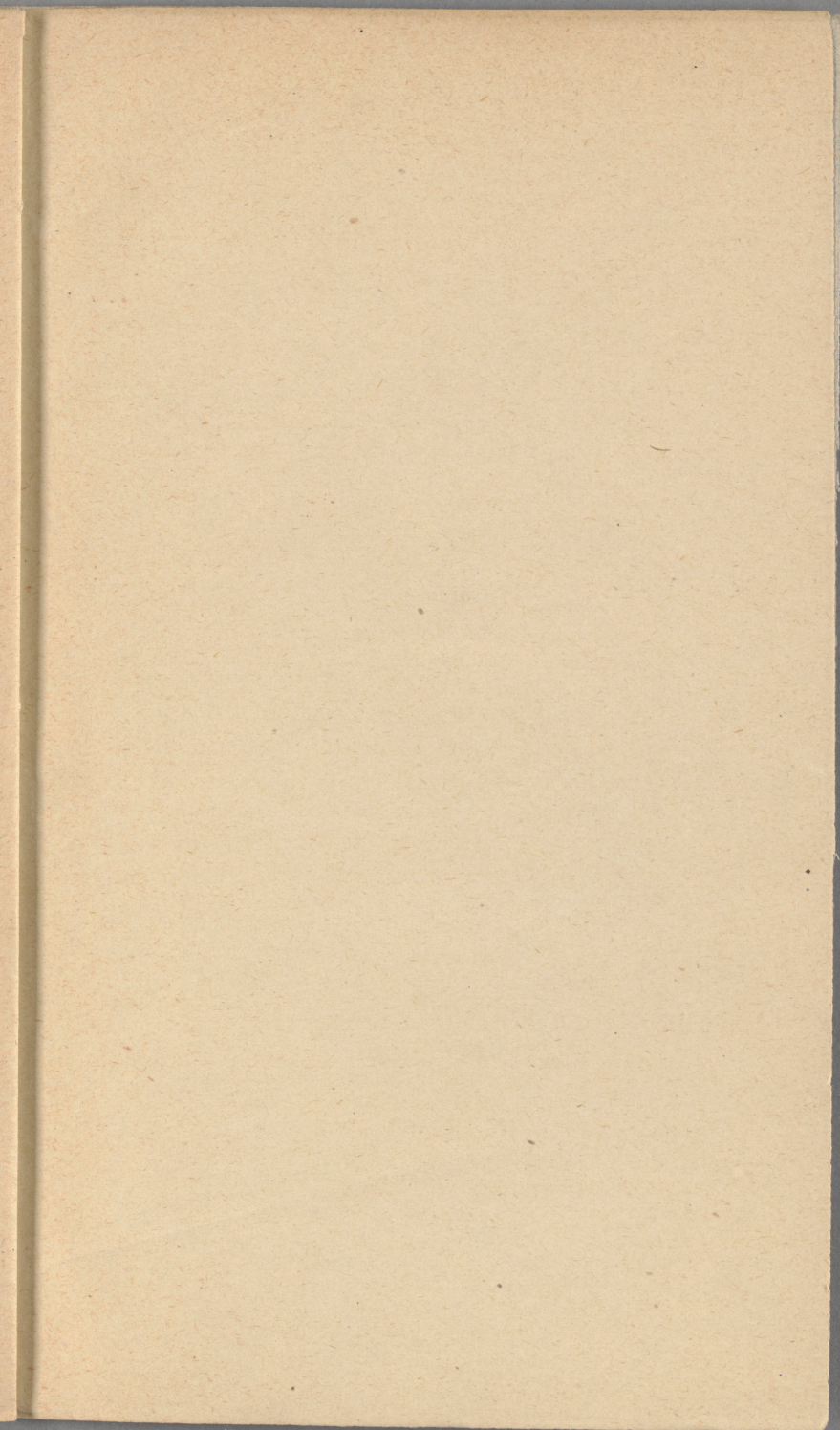
Jagadt öfver grönblå böljor,
Styr ett hjerta till din graf;
Dock ej graf men sky dig döljer,
Jord blott tog hvad jorden gaf.

På odödlighetens morgon
Vänta mig vid krystalsjön;
— Stämne-möte — bruse sången,
Liksom många vattens dön.

(Antarktiska oceanen ¹⁵/₈ 1884.)

1. Så drager min väg jag ohindrad framåt
Och tager hvar dag hvad den ger;
Ej aktar jag mycket de mäktigas ståt,
Ej gullet, hvars rodnad må följas af gråt;
Om än man den döljer och ler.
2. När landtluften sjuklig och tryckande käns,
Då hissar jag seglena opp;
Och ögon mig följa: min fiendes, — väns,
Men båda de stanna vid ebbtidens gräns,
Och fåfängt tillropa mig: — stopp.
3. De vågor mig bära erkänna ej band,
Och går jag än öfver min graf,
Jag ler dock åt dårars, tyrannens kommand;
Åt smickrarens loford, baktalarens tand,
Såväl som åt drivvarens staf.
4. Om på mina slätter det stormar ibland,
Ny kraft det blott gångaren gaf;
Mitt rike begränsar hvartendaste land,
Och vakt elementerna gå på hvar strand,
Hvi skulle jag hejda dens traf?
5. Jag mins huru jag, på en aflägsen kust,
Stod blickande öfver det haf,
Som splittrat mitt skepp och mig lemnat med just
Nog lif att berätta den rasande dust,
Hur hafvet bedrogs af sitt kraf.
6. Fast hafvet var trolöst, jag gaf det min hand,
Jag älskat den tumlande sjö;
Så skref jag mitt namn i den flygtiga sand,
Och snart sågs jag åter vid synkretsens rand:
Bekymren åt vindarna strö.
7. Den ande som blåste sitt lif i min kropp,
Som gifvit mig mod uti barm;
Han känner de olika ödenas lopp,
Och sjelf går han med mig: se, det är mitt hopp;
Mig leder hans mäktiga arm.

(Indiska oceanen, Oktober 1886.)

24

1.

2.

3.

P
C
J
L
S

4.

C
N
M
C
H

5.

Ja
St
So
N
H

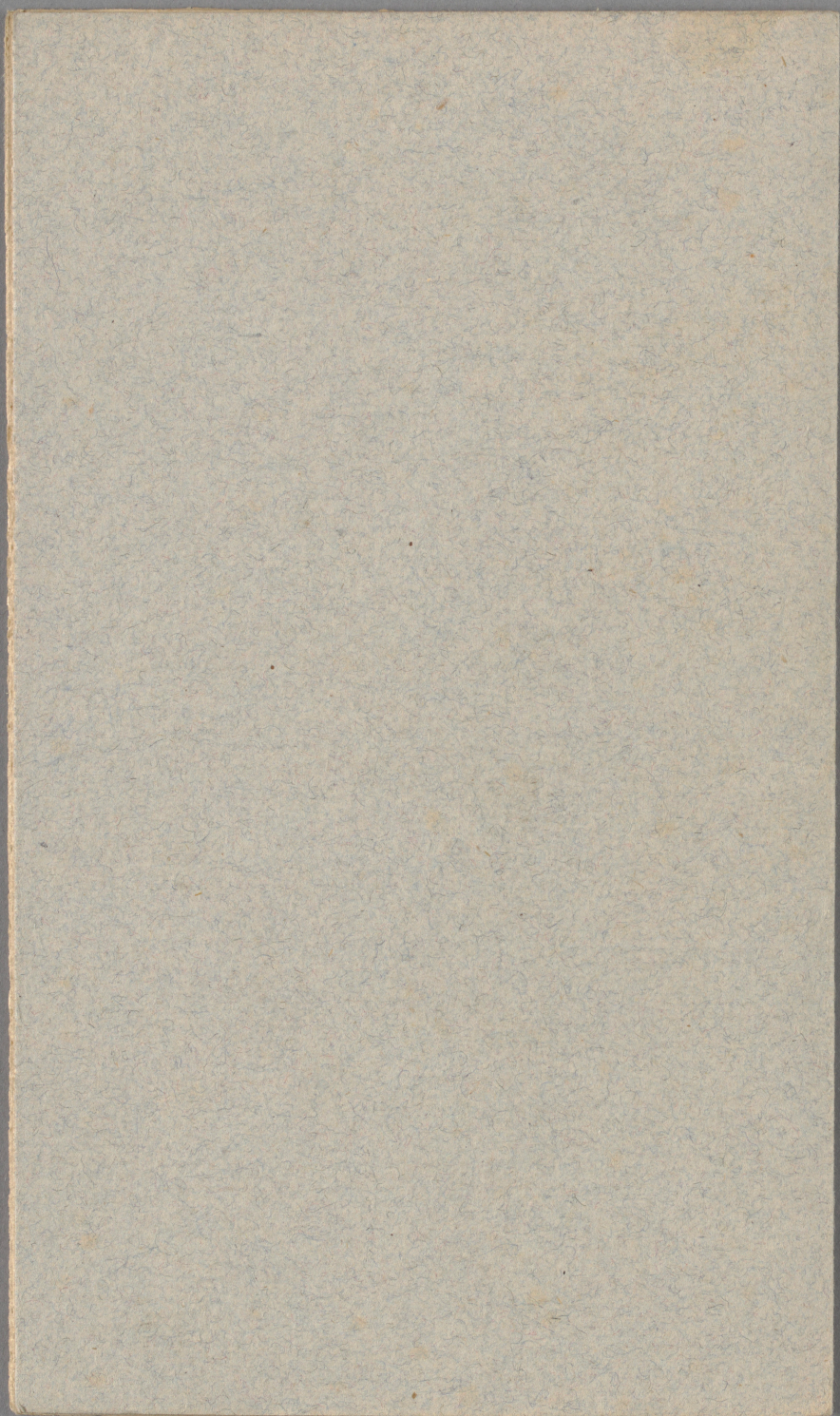
6.

Fa
Ja
Så
Oc
Be

7.

De
Sor
Har
Och
Mig

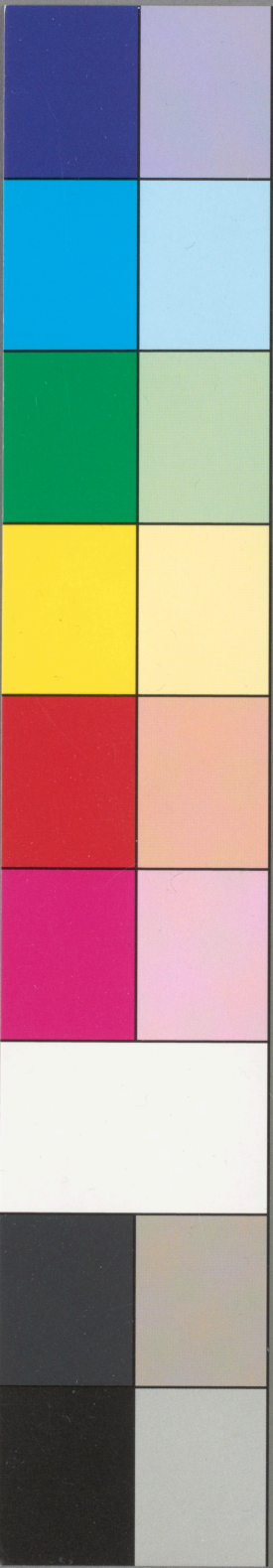

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN Color Control Patches © The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black